



Abraham Lincoln vuoden 1860:n valokuvan mukaan.

LINCOLN JA MARX

Jokainen kansa pystyttää itselleen muistopatsaita ja elää enemmän tai vähemmän suurmiestensä muistoissa. Jokaisella kansalla on kansallissankarinsa, jonka muiston ympäröi kuolematon kunnian sädekehä. Mutta sangen usein toistuu kansojen historiassa se ilmiö että suuren sankarin ja kansansa hyväntekijän muisto asetetaan palvelemaan päinvastaisia tarkoituksia kuin mitä sankari oli eläessään ajanut. Niin on käynyt myöskin Yhdysvaltain ylevimmän presidentin, Abraham Lincolnin, muistolle.

Kuinka usein ameriikkalainen valtiomies, riistäjä ja tyranni ei vetoa Abraham Lincolnin muistoon, vaikka ne teot joita nykyiset vallassaolevan luokan jäsenet ja valtiolliset edustajat suorittavat valtansa turvaamiseksi saattaisivat Lincolnin häpeästä punastumaan, jos hän eläisi.

On kaikkea muuta kuin lincolnimalista riistää kansalta itsehallinnon ja vapaan kehityksen alkeelliset oikeudet, kuten nykyinen vallassaoleva luokka on tehnyt. On häpeällistä vedota Lincolnin niiden, jotka ovat unohtaneet Lincolnin Gettysburgin taistelukentällä vuotena 1863 pidetyssä puheessa lausumat sanat: "— kansan hallitus, kansan kautta, kansan hyväksi ei pidä häviämisen maan päältä."

Mitä vastaan taisteli tuo lattiatonoma ja akkunatomoma kämpässä syntynyt ja ensimmäiset ikävuotensa viettänyt köyhälistöläisestä mahtavan tasavallan presidentiksi kohonnut mies? Orjuutta vastaan, häpeällisintä riistämisen lajia vastaan hän taisteli koko elämänsä, ja tämän taistelunsa tähden historiallinen kohtalo asetti hänet Yhdysvaltain presidentiksi. Abraham Lincoln oli itse saanut maistaa jo varhaisessa nuoruudessaan työnantajan mielivaltaa ja voi omasta kokemuksestaan vertailla miltä mahtaa tuntua orjan asema, jolla ei ole mitään muodollisakaan oikeuksia asettaa riistäjänsä mielivaltaa vastaan. Niinpä sitte hänen hallitusaikansa olikin taistelua kansan oikeuksien puolesta, vaikka tuo taistelu ei voinut ulottua varsinaisen nykyaikaisen työväenliikkeen pohtimiseen saakka, osaksi sentähden koska sisällissota kesti koko hänen presidenttikautensa ja enemmän vielä sentähden koska itsenäinen työväenliike oli silloin vielä verrattain heikko Yhdysvalloissa.

Että Lincoln kuitenkin ei ollut nykyisten riistäjien ja valtiollisten tyrannien edelläkävijä eikä "suuri esi-isä" sitä osottaa Marxin subde Lincolnin ja Lincolnin hallitukseen. Marx ei suinkaan ollut niitä jotka helposti ihastuvat jolkaiseen vapaamielisyyttä näyttelevään valtiomieheen, mutta Marxin Lincolnille osottama myötätunto vieläpä ihailu olivat huomattavia. Julkisesti ja tarmokkaasti Marx taisteli Englannissa niitä valtiollisia vehkeilijöitä vastaan, jotka tekivät voitavansa levittääkseen Europassa vääriä tietoja Lincolnin hallitusohjelmasta ja koettivat estää hänen uudelleen presidentiksi valitsemista vuotena 1864.

Marxin myötätunto Lincolnille näkyy parhaiten Marxin sepittämästä Ensimmäisen Internationalen toimeenpanevan komitean kirjeestä, joka lähetettiin Internationalen puolesta Lincolnille myötätunnon ilmaisuksi siitä kun hänet valittiin toisen kerran Yhdysvaltain presidentiksi. Kirjelmä kuuluu kokonaisuudessaan:

ENSIMÄISEN INTERNATIONALEN KIRJE LINCOLNILLE.

"Abraham Lincolnille, Yhdysvaltain presidentille.

"Herra: Me onnittelemme Amerikan kansaa teidän uudelleen valitsemisesta suurella enemmistöllä. Jos orjavallan vastustaminen oli varovaisena tunnustannana silloin kun teidät ensi kerran valittiin, toisen valinnan voittoisa sotahuuto on "kuolema orjuudelle!" Aina tuon amerikalaisen jättiläiskamppailun alkamisesta saakka European työläiset vaistomaisesti tunsivat että tähtilipussa oli heidän luokkansa kohtalo.

"Eikö sen aluetaistelun, jolla tuo kamala "sankariruno" alkoi, pitänyt ratkaista vihitäänkö noiden suunnattomien alueiden neitseellinen maaperä siirtolaisen työlle, vai saastutetaanko se orjaisännän askelilla? Kun kolmisen sataa tuhatta käsittävä orjaisäntäin harvainvaltiutus uskalsi, ensi kerran maailman historiaa, kirjoittaa orjuuden tunnusauseekseen aseellisen kapinan lippuunsa; kun juuri

niillä paikoilla missä tuskin sata vuotta sitten yhden suuren tasavallan aate oli herännyt, mistä ensimmäinen ihmisoikeuksien julistus oli lähtenyt ja annettu ensisysäys euroopalaiselle 18:nneen vuosisadan vallankumoukselle — kun juuri noilla paikoilla vastavallankumous järjestelmällisen perinpohjaisesti kumosi "vanhan perustuslain laatimisen aikana omaksuttuja aatteita" ja piti orjuutta hyödyllisenä, vieläpä työn ja pääoman välisen suuren kysymyksen ratkaisuna ja häprämättömästi julisti ihmisten omistamisen uuden rakenteensa nurkkakiveksi, silloin Europan työläiset ymmärsivät oitis, — jo ennen kun yläluokkain hurja puolueintoilu kapiniovien etelävaltioiden herrojen puolustukseksi antoi synkän varoituksensa, — että tuo orjainomistajain kapina oli alkua pääoman yleiselle ristiretkelle työtä vastaan ja että toivoriikkaan tulevaisuuden toivon täyttämiltä työmiehiltä entisetkin saavutukset olivat vaarassa siinä suunnattomassa ottelussa Atlannin toisella puolella.

"Sentähden he kaikkialla kärsivällisesti kantoivat puuvillapulan tuomat, rasitukset, innokkaasti vastustivat "parempiensa" pyrkimyksiä päästä orjaisäntien avuksi ja useimmista Euroopan osista antoivat veriosuutensa hyvän asian puolesta. Silloin, kun työmiehet, pohjoisvaltioiden todellinen valtiomahti, sallivat orjuuden saastuttaa tasavaltaansa, silloin kun he ilman omaa suostumustaan isännöidyn ja myydyt neekerin rinnalla kerskuivat valkoihoisen työläisen korkeimmasta oikeudesta myydä itsensä ja valita isäntänsä, he eivät kyenneet saavuttamaan todellista työn vapautta eivätkä kannattamaan eurooppalaisia veljiään heidän vapaustaistelussaan; mutta tuon edistyksen esteen on pyyhkäissyt pois sisällissodan punainen meri.

"Europan työläisistä tuntuu varmalta, että kuten Ameriikan itsenäisyysota aloitti uuden keskiluokan nousukauden, samoin Ameriikan orjuusvastainen sota oli työväenluokan nousukauden alkuna. He pitävät enteenä tuon ajan tulosta sitä että Abraham Lincolnin, työväenluokan suoramielisen pojan, osaksi tuli johtaa maansa voittoon tuossa verrattomassa taistelussa kahlehditun rodun pelastamiseksi ja yhteiskunnan uudelleen rakentamiseksi.

Kansainvälisen työväenyhdistyksen puolesta allekirjoittaneet,
Yleisen Neuvoston jäsenet".

Tuohon kirjjeeseen, joka osottaa Marxin suhdetta Lincolnin ja myöskin Ensimmäisen Internationalen suhdetta "porvarillisiin kumousliikkeisiin" Lincoln vastasi lämpimästi, kuten selviää eräästä Marxin artikkelista, joka on kirjoitettu vuotena 1878, mutta tuota vastausta ei ole sittemmin mistään löydetty. Olisikohan niin että ne jotka tahtovat antaa Lincolnin muiston palvella Lincolnin aatteita häpäiseviä tarkoituspieriään eivät ole katsoneet sopivaksi säilyttää minkäänlaista otetta, joka todistaisi Yhdysvaltain presidentin olleen kirjevaihdossa vallankumouksellisen internationalen kanssa.

Ja sitte, kun etelävaltiolainen kiihkoilija Wilkes Booth murhasi Lincolnin, Internationalen toimeenpaneva komitea lähetti surunsa ilmaisukirjeen Lincolnin seuraajalle, presidentti Johnsonille. Mutta ne ameriikkalaiset aatteet joita Lincoln edusti olivatkin toiset kuin mitä edustavat Lincolnin vetoavat nykyiset republikaanit ja se selittääkin Marxin ja Ensimmäisen Internationalen suhteen Lincolnin.

